

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vedoucí práce

Autorka práce: Anna Reischlová

Studijní program: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce: Vrstevnické učení při rozvoji čtenářství

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponentka práce: PhDr. Petra Vallin, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost, příp. zahraniční zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citačním apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C.	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněně písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium	A	B	C	N	NP
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Posuzovaná diplomová práce se věnuje uplatňování vrstevnického učení při rozvoji čtenářství na základní škole. Toto téma považuji za vysoce aktuální – ze zahraničních výzkumů je potvrzeno, že přispívá k motivaci učení, zlepšuje čtenářské dovednosti a rozvíjí klíčové kompetence žáků. Anička Reischlová ke zpracování diplomové práce přistupovala velice zodpovědně a samostatně.

V teoretické části jsou vymezeny všechny základní pojmy: čtenářská gramotnost, čtenářství a jeho rozvoj, program RWCT a jeho charakteristika, včetně metod tohoto programu; dále přibližuje projektovou výuku, vrstevnické učení, výukový program Učíme se navzájem (Reciprocal Teaching) a Pojmově orientované výuce čtení – CORI. Kapitoly v teoretické části na sebe logicky navazují – autorka vždy nejprve pojmy definuje a následně je zařazuje do širšího kontextu. Ke zpracování teoretické části diplomantka používala kvalitní informační zdroje (včetně četných zdrojů zahraničních a kvalitních časopiseckých článků) a prokázala, že je schopna pracovat s odbornou literaturou, vyzdvihnout důležité informace, kompilovat informace z různých zdrojů a řádně vše citovat. Nejvíce oceňuji kapitoly věnované výukovým programům, které v českém prostředí nejsou příliš známé, a to CORI a Reciprocal Teaching.

Empirická část je designována jako kvalitativní vícepřípadová deskriptivní studie, která se zabývá popisem dobré praxe při rozvoji čtenářství na základní škole pomocí vrstevnického učení. Cíle výzkumu i výzkumné otázky jsou funkčně formulovány. Výzkum byl realizován ve třech různých pražských školách a představuje čtyři čtenářské lekce založené na spolupráci žáků různých věkových skupin: celoškolská čtenářská akce zaměřená na vrstevnickou spolupráci v domovských a expertních skupinách; čtenářská lekce doprovázená spoluprací žáků 1. a 3. ročníku; čtenářská lekce vedená žáky 3. ročníku pro děti z mateřské školy; spolupráce žáků pátého ročníku při předčítání závěrečného slovního vysvědčení žákům v prvním pololetí prvního ročníku. Ke sběru dat autorka volila vhodné metody, a to pozorování, rozhovory s aktéry čtenářských akcí (pedagogové i žáci), event. dotazník na ZŠ Šeberov.

Velmi vhodně zvolený je také přístup při prezentování dat – autorka nejprve popisuje každou ze čtenářských lekcí jednotlivě (její popis je natolik detailní včetně fotodokumentace, že může sloužit jako cenná inspirace pro školskou praxi) a následně uvádí její reflexi pohledem obou účastníků – pedagogů i žáků. Všechna získaná data přepsala a okódovala, výsledky vhodně prezentuje dle stanovených výzkumných otázek. Navíc oceňuji, že data podrobila cross-case analýze, v níž se pokusila nahlédnout na čtenářské lekce s využitím vrstevnického učení komparativní perspektivou. Z tohoto přístupu vyvstaly osvědčené postupy při jejich implementaci do školské praxe, pozitiva i rizika či výzvy, které se k uplatňování rozvoje čtenářství prostřednictvím vrstevnického učení pojí.

Oceňuji, že autorka velice citlivě upozorňuje nejen na výhody rozvoje čtenářství tímto způsobem, ale rovněž na úskalí s tím spojená (zejména časová náročnost – při plánování i vlastní realizaci). Za jednoznačné pozitivní aspekty lze uvést motivaci ke čtení, rozvoj klíčových kompetencí žáků (a to nejen komunikativní kompetence či kompetence sociální a personální, ale i kompetence k učení) a posílení zodpovědnosti za své učení na straně žáků.

Celou práci Aničky Reischlové považuji za kvalitně zpracovanou. Autorka prokázala své hluboké znalosti jak teoretické, tak empirické. Závěrem autorce velice děkuji za její velice zodpovědnou a pečlivou práci a zájem o zkvalitnění čtenářství u žáků a přeji jí mnoho úspěchů v další práci.

D. Otázky k obhajobě

1. Která ze čtenářských lekcí, které jste měla možnost výzkumně sledovat, Vás nejvíce oslovila a proč?
2. Co si odnášíte z těchto čtenářských lekcí založených na vrstevnickém učení ve vztahu k Vaší vlastní pedagogické práci – ve vztahu k rozvoji čtenářství žáků či spolupráce mezi žáky? Lze z nich vyvodit nějaké obecné principy, které byste ve své vlastní praxi chtěla uplatňovat?
3. Při pozorování jste si zaznamenávala i komunikaci mezi žáky (uvádíte např. na straně 70 i konkrétní příklady). Jak byste ji charakterizovala? Byla založena na respektujícím přístupu a uplatňovali žáci popisný jazyk zpětné vazby, pokud si zpětnou vazbu ke své práci poskytovali?

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

Práci považuji za velice kvalitní a ráda ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18.5.2024

Podpis